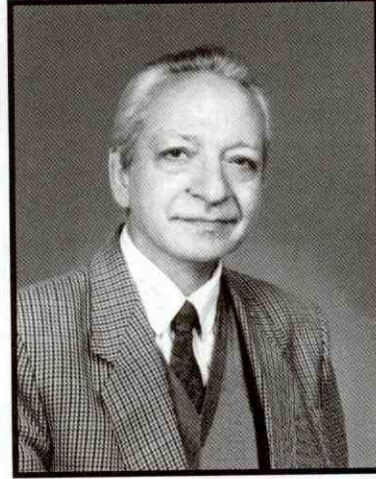

Prof. Dr. Mehmet ARDOS

25 Eylül 1939 - 16 Mayıs 2007

Hüseyin TUROĞLU *

Coğrafya bilim dünyası 16 Mayıs 2007, çarşamba günü çok değerli bir öğretim üyesini daha kaybetti. Erken yaşta, sağlık sorunları nedeniyle bizlere, ailesine ve hayata veda etti. Aramızdan, sanki o hep alışık olduğumuz anlam yüklü şakalarından birini yapar gibi ayrıldı. Daha önce aramızdan ayrılan Prof. Dr. Necdet TUNÇDİLEK, Prof. Dr. Sırrı ERİNÇ, Prof. Dr. İsmail YALÇINLAR, Prof. Dr. Ümit SERGÜN gibi örnek kişilikli, kendilerinden bilimsel olduğu kadar insanlık dersleri de aldığımız bir hocamızıdır.

Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS Kimdir?

Erzincan'ın Kemaliye (Eğir) ilçesinde, 25 Eylül 1939 tarihinde, PTT memuru Mustafa Mümtaz Bey ve ev hanımı Fatma Naime hanımın ikinci çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. ARDOS ailesinin, Fatma Naime Hanımın rahatsızlığı nedeni ile İstanbul'a yerleşmesi nedeniyle Mehmet Y. ARDOS eğitimine İstanbul'da başlamıştır. Sırasıyla; İstanbul Kocamustafapaşa 28. ilkokulunu 1951 yılında (Foto 1), İstanbul Davutpaşa Ortaokulunu 1954 yılında, İstanbul Pertevniyal Lisesini 1957 yılında bitirmiştir.

Foto 1: İlkokul 5. Sınıf arkadaşları ve öğretmeniyle beraber. İlk sıra oturanlardan soldan birinci.

* Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü, Fiziki Coğrafya Anabilim Dalı öğretim üyesi.

Yüksek öğrenimine İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünde başlamış ve mezuniyet tezi yaparak, Fiziki Coğrafya kürsüsünden, 14.06.1961 tarihinde, Pekiyi derece ile mezun olmuştur. Üniversite coğrafya eğitimi sırasında, 1960 yılında, İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Jeoloji Enstitüsü'nden de Genel Jeoloji ve Mineraloji dersleri alarak, özellikle jeomorfoloji konusundaki eğitimini jeolojik bilgiler ile daha geliştirme gayreti içinde olmuştur. 01 Mayıs 1964 - 24 Mayıs 1967 tarihleri arasında, Fransa'da Clermont-Ferrand Üniversitesi'nde, Prof. Dr Max Derruau'nun nezaretinde "**Orta Toroslar ve Onun Akdeniz'e Mücavir Kısımlarının Jeomorfolojik Problemleri**" konulu doktora tezini yaparak, Doktora çalışmasını tamamlamış ve "Bilim Doktoru (Diplome de Docteur de L'université) ünvanını almıştır. Dr. Mehmet Y. ARDOS, 21.05.1974 tarihinde doçentlik dil sınavını (Fransızca), 18.11.1974 te kollokyum sınavını, ve 19.11.1974 te de doçentlik deneme dersini "Glasiler" konusunu anlatarak başarmış ve bu tarihte Üniversite doçenti Ünvanını almıştır. Dr. Mehmet Y. ARDOS, 15 Ağustos 1965 tarihinde Karaman Lisesinde tanıştığı Semra Aysan ile evlenmiştir (Foto 2). ARDOS ailesi 1966 yılında oğlu Volkan, 1969 yılında kızı Pınar isimlerini verdikleri biri erkek, diğeri kız iki evlat sahibi olmuşlardır. ARDOS ailesinin torunu, Mehmet Nogay ARDOS ise 22.08.1998 tarihinde dünyaya gelmiştir (Foto 3).

Foto 2: Bir arazi çalışmasında eşi Semra hanımla.

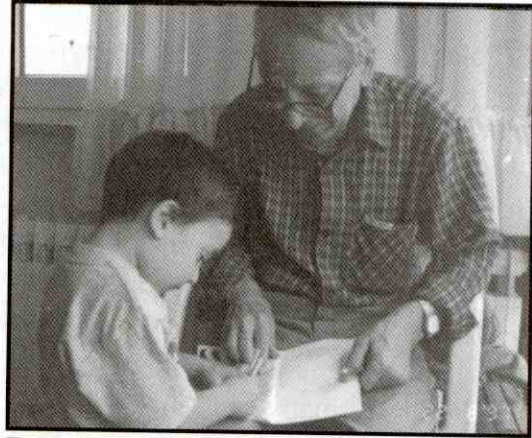

Foto 3: Çok sevdiği, torun Mehmet Nogay Ardos ile birlikte.

Prof. Dr. Mehmet Yavuz ARDOS'un Akademik Kronolojisi:

- 14 Haziran 1961 tarihinde İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünden mezun oldu.
- 25 Eylül 1961 - 25 Eylül 1963 tarihlerinde Bakırköy Lisesinde ücretli öğretmenlik yaptı.
- 26 Eylül 1963 - 12 Aralık 1963 tarihleri arasında Konya Karaman Lisesinde stajyer Coğrafya öğretmeniiken, bu süre sonunda doktora yapmak üzere istifa etti.
- 13 Aralık 1963 - 28 Eylül 1967 tarihleri arasında Fransa, Clermont-Ferrand Üniversitesinde, Prof. Dr. Max Derruau danışmanlığında Jeomorfoloji Doktorası

- yaptı. “Diplome de Docteur de L’université” ye göre “Mention Lettres (Geographie)” doçentlik belgesi aldı.
- 29 Eylül 1967 tarihinde İstanbul Eğitim Enstitüsüne, stajyer öğretmen olarak atandı.
 - 29 Eylül 1967 - 10 Şubat 1968 yıllarında İstanbul Eğitim Enstitüsü, stajyer öğretmen olarak görev yaptı,
 - 10 Şubat 1968 tarihinde Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Jeoloji Bölümüne naklen atama ile bu görevinden ayrıldı.
 - 12 Şubat 1968 - 29 Mayıs 1968 tarihlerinde Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Jeoloji Bölümü Aday Kürsü Asistanı olarak görev yaptı. Daha sonra aynı göreve asaleten atandı.
 - 29 Mayıs 1968 - 31 Temmuz 1968 Yıllarında Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Jeoloji Bölümünde, Prof. Dr. Roland Brinkmann’ın asistanıydı.
 - 30 Eylül 1968 de Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Jeoloji Bölümü Kürsü Asistanıyken askere gitti.
 - 30 Eylül 1968 - 30 Eylül 1970 tarihlerinde, Muhabere sınıfında, 95. Dönem Yedek Subay olarak, Mamak’da (Ankara) Askerlik hizmetini tamamladı.
 - 06 Ekim 1970 de Askerlik hizmetini tamamladıktan sonra MTA Enstitüsü Jeolojik Harita Şubesi Müdürlüğüne Jeomorfoloj olarak naklen atandı. Bu görevini 30 Mayıs 1972 tarihine kadar sürdürdü.
 - 31 Mayıs 1972 de tarihinde bu kez, naklen, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Strüktür ve Yeraltı Kaynakları Kürsüsüne atandı.
 - 31 Mayıs 1972 - 30 Ocak 1973 İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Strüktür ve Yeraltı Kaynakları Kürsüsünde Aday Asistan olarak görev yaptı.
 - 30 Ocak 1973 tarihinde İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Strüktür ve Yeraltı Kaynakları Kürsüsünde Asil Asistan oldu. Bu görevini 22 Haziran 1976 tarihine kadar sürdürdü.
 - 22 Haziran 1976 tarihinde Doçentliğe geçiş için asistanlık görevinden ayrıldı.
 - 22 Haziran 1976 - 22 Eylül 1982 tarihleri arasında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Strüktür ve Yeraltı Kaynakları Kürsüsünde Doçent olarak görev yaptı.
 - 22 Eylül 1982 tarihinde Üniversitede Bölüm ve Anabilim Dalı Sistemine geçiş yapıldı. Bu değişim sebebi ile Prof. Dr. Mehmet ARDOS görevine, Fiziki Coğrafya Kürsüsüne Doçent olarak geçti.
 - 22 Eylül 1982 - 01 Ocak 1984 tarihleri arasında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü, Fiziki Coğrafya Anabilin Dalı Doçenti görevini yerine getirdi.
 - 13 Aralık 1982 tarihli ve 26798 sayılı İ.Ü. Rektörlük yazısı ile 2547 sayılı yasanın 40-a maddesi uyarınca, 1 yıl süre için Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi öğretim üyeliğine görevlendirildi.
 - 01 Haziran 1984 - 14 Ağustos 1991 döneminde 3455 Sayılı Kanun uyarınca Üniversite Profesörü oldu.
 - 14 Ağustos 1991 Üniversite Profesöründen, Prof. kadrosuna atandı.
 - 14 Ağustos 1991 - 16 Ağustos 1994 tarihleri arasında Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü, Fiziki Coğrafya Anabilim Dalı Profesör öğretim Üyesi olarak görev yaptı.
 - 16 Ağustos 1994 tarihinde İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü, Fiziki Coğrafya Anabilin Dalı Profesör öğretim Üyesi iken, görevinden emekli oldu.

Seçilmiş Yayınları ve Bilime Katkıları

Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS yıllarca gerek Türkiye gerekse Avrupa'nın muhtelif bölgelerinde (özellikle Auverge bölgesinde) volkanoloji-volkan coğrafyası alanlarında araştırma ve incelemelerde bulunmuştur. Stromboli volkanının (İtalya) 10 Haziran 1967 yılı püskürmesini yerinde incelemiştir. Daha sonra MTA Enstitüsünde 1971-1972 yıllarında Dr. Jeomorfolojist olarak çalışırken, Kiel Üniversitesi volkanoloji profesörü Dieter Jung ve arkadaşlarından oluşan Alman araştırma grubu ile Karaman kuzeyindeki Karadağ ve Afyonkarahisar çevresindeki genç volkanik arazilerde araştırmalar yapmıştır. Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS ayrıca yurdumuzun çeşitli bölgelerinde bulunan yeni sönmüş volkanlar veya neojen yaşlı volkanik arazilerinde gerek bireysel ve gerekse öğrencileri ile birlikte araştırmalarını akademik yaşamı boyunca sürdürmüş ve bu konudaki birikimini "Volkan Coğrafyası" kitabında kalıcı hale getirerek, coğrafya camiasına bırakmıştır. Ayrıca, 04 Eylül 1984 tarih ve 6059 sayılı izin yazısı ile Türkiye Ulusal Jeoloji-Jeofizik Birliği, "**Volkanoloji**" Komisyonunda görev yapmıştır.

"**Volkan Coğrafyası**" isimli kitabı, hocamızın yukarıda özetlenmeye çalışılan volkanoloji çalışmalarının bir ürünü olarak, Türk coğrafya ve yerbilimleri camiasına bir armağanı olmuştur. Yer inşaatı ve yapısı ile başlayan ilk bölüm, daha sonra volkanik kayalar minerolojik yapıları ve strüktürel özelliklerinin anlatımı ile devam etmiştir. Volkan morfolojisi, volkanik faaliyet şekilleri, volkanizma-deprem ilişkisi, sönmüş volkanların coğrafi dağılışı ve kuaterner volkanizması konuları sonraki bölümlerde ele alınmıştır. Hocamızın, özellikle volkan coğrafyası konusundaki çalışmaları titizlikle inceleyerek hazırladığı bu kitabında, Dünya volkanoglarının yakından tanıdığı Alfred Rittman'ın özel bir yeri olduğu hemen fark edilmektedir. Bu özellikleri sebebi ile Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS'un "Volkan Coğrafyası" isimli kitabı, Türk Coğrafya camiası ve Türk Yerbilimleri camiasında özel bir yer bulmuştur.

Türkiye neotektoniği ve Jeomorfolojisi Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS'un diğer bir ilgi alanı olmuştur. Doktora çalışmasında, MTA da görev yaptığı dönemde ve ayrıca akademik yaşamı boyunca Türkiye neotektoniği ve Jeomorfolojisi konularına özel önem vermiş, birçok arazi çalışması yaparak bu konularda araştırmalar gerçekleştirmiş ve sonuçlarını yayımlayarak yerbilimleri camiasına duyurmuştur. Çeşitli ulusal ve uluslararası makalelerinin yanı sıra, bu konuda da çok sayıda, Türkçe ve Fransızca olmak üzere kitap yayımlamıştır. "Orta Toroslar ve Akdeniz sektörünün jeomorfolojik problemleri", "Açıklamalı Fransızca-Türkçe Jeomorfoloji Sözlüğü", "Afyonkarahisar Bölgesinin Jeomorfolojisi", "Problèmes Géomorphologiques du Taurus Central et de sa Bordure Méditerranéenne (Turquie)", "Türkiye Jeomorfolojisinde Neotektonik", "Türkiye Ovalarının Jeomorfolojisi Cilt: I", "Türkiye Ovalarının Jeomorfolojisi Cilt: II", "Açıklamalı Fransızca-Türkçe Jeomorfoloji Sözlüğü", "Türkiye'de Kuaterner Jeomorfolojisi", "Jeomorfoloji Sözlüğü (Kısmen Yerbilimleri)", "Jeolojik Temel Bilgiler (Coğrafya Açısından)", yayımlanmış olan neotektonik ve jeomorfoloji konulu önemli kitaplarıdır.

"**Orta Toroslar ve Akdeniz Sektörünün Jeomorfolojik Problemleri**" başlıklı kitabı, hocamızın, Fransa, Clermont-Ferrand Üniversitesinde, Prof. Dr. Max Derruau danışmanlığında tamamladığı ve danışmanı ile beraber aynı üniversitenin öğretim

üyeleri olan Prof. Dr. A. Godard ve Prof. Dr. X. de Planhol oluşan jüri tarafından kabul edilen doktora çalışmasını yansıtmaktadır. Bu çalışması, hem bölgenin jeomorfolojisinin açıklanması ve hem de jeomorfolojiye farklı bir yaklaşım kazandırması bakımından, Türk jeomorfoloji araştırmalarına farklı bir soluk getirmiştir.

“Afyonkarahisar Bölgesinin Jeomorfolojisi” adlı kitabı ise kendisinin doçentlik tezini yansıtmaktadır. Daha sonra kitap olarak yayınlanan “Afyonkarahisar Bölgesinin Morfolojik Özellikleri” başlıklı doçentlik tez çalışması, Prof. Dr. Reşat İZBIRAK, Prof. Dr. Sırrı ERİNÇ, Prof. Dr. İsmail YALÇINLAR, Prof. Dr. Turgut BİLGİN ve Prof. Dr. Oğuz EROL’dan oluşan jüri tarafından değerlendirilerek oy birliği ile kabul edilmiştir. Dr. ARDOS’un bu çalışması için; Prof. Dr. Oğuz EROL, Dr. Mehmet ARDOS’un “Afyonkarahisar Bölgesinin Morfolojik Özellikleri” konulu doçentlik tezinin, esas itibarı ile ayrıntılı ve içerik itibarı ile zengin bir araştırmanın sonuçlarını kapsadığını ve Türkiye jeomorfolojisi yönünden orijinal katkıları olduğunu ifade etmiştir.

Prof. Dr. Sırrı ERİNÇ de aynı çalışma için benzer ifadeler kullanarak, onlara ilaveten Dr. ARDOS için başarılı bir araştırmacı, gözlemci ve sentezci olduğunu söylemiştir.

Jüri üyelerinden biri olan Prof. Dr. Reşat İZBIRAK ise Dr. Mehmet ARDOS’un “Afyonkarahisar bölgesinin morfolojik özellikleri” isimli doçentlik tezini Türkiye jeomorfolojisine çok önemli katkıda bulunan bir araştırma olarak nitelemiştir.

Jüri üyelerinden bir diğeri olan Prof. Dr. İsmail YALÇINLAR da, Dr. ARDOS’un doçentlik tezi için “Bölge jeomorfolojisine yenilikler getiren Türkiye jeomorfolojisine önemli katkılarda bulunan ve takdire şayan bir çalışma” olduğunu ifade etmiştir.

“Türkiye Jeomorfoljisinde Neotektonik”, isimli kitap, Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS’un uzun yıllar boyunca Türkiye’de gerçekleştirdiği arazi çalışmalarına ait birikimin bir yansıması niteliği taşımaktadır. Hocamız bu yayınında, Türkiye’deki genç tektonik hareketler ve bunların jeomorfoloji ile ilişkilerine ait çalışmalarını kaleme almıştır. Türkiye’yi etkileyen genç tektonik hareketler, bu hareketlerin önceki yeryüzü şekilleri üzerindeki deformasyonları, karstlaşma, buzullaşma ve flüviyal jeomorfoloji ile volkanizma, traverten ve sıcağı kaynağı üzerine etkilerini tek tek inceleyerek bu kitabında değerlendirmelerini yapmıştır.

“Türkiye Ovalarının Jeomorfolojisi”, iki cilt olarak yayınlanmıştır. 1959 yılından 1985 yılına kadar geçen süre içinde Türkiye ovalarının jeomorfolojik özelliklerine ait yaptığı araştırmaları içermektedir. I. Ciltte, Sübsidant karakterli ve Kuzey Anadolu Fay Zonu ile Doğu Anadolu Fay Zonu üzerindeki tektonik kökenli, alüviyal dolgulu çöküntü ovalarının önemlileri jeomorfolojik kapsamda tanıtılmıştır. Birinci cildin devamı niteliğindeki II. Ciltte ise diğerk tektonik kökenli ovalar ile flüviyal karstik ve denizel kökenli ovalar ele alınarak, jeomorfoloji özellikleri anlatılmıştır. Bu kapsamı ile sadece coğrafya camiası değil tüm yerbilimleri camiası tarafından önemli bir başvuru kaynağı olarak kullanılan, aranılan yayınlar olmuştur. İlk baskısı kısa sürede tamamlanmış daha sonra 2. baskısı yapılmış ve bu baskıda tükenmiştir.

Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS, 1976 yılında “**Açıklamalı Fransızca-Türkçe Jeomorfoloji Sözlüğü**”, isimli ve 1994 yılında da “**Jeomorfoloji Sözlüğü (Kısmen Yerbilimleri)**”, isimli sözlükleri kaleme almıştır. Her platformdaki jeomorfoloji çalışmalarında sık sık ortaya çıkan terminoloji ve kavram karışıklığının giderek daha önemli hale gelmesi bu kitapların hazırlanmasında önemli rol oynamıştır. Açıklamalı Fransızca-Türkçe Jeomorfoloji Sözlüğü’nün hazırlanmasında E. De Martonne, H. Baulig, M. Derruau, P. Birot, J. Tricart-A. Cailleux, L. Moret gibi Fransız araştırmacıların eserlerinden faydalanılmıştır. Jeomorfoloji Sözlüğü (Kısmen Yerbilimleri) sözlüğü de benzer zengin bir kaynakçaya sahiptir. Her iki kitap içerikleri bakımından coğrafya ve özellikle de jeomorfoloji konusundaki çok önemli bir boşluğu dolduran temel başvuru kaynakları olarak yerini almıştır. Bu yayınların bir diğer özelliği ise; sadece coğrafya değil, ayrıca jeoloji ve jeofizik ile aynı zamanda jeodezi ve fotogrametri camiaları için de faydalanılacak kapsamda olmasıdır.

Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS’un iki bölümden oluşan “**Türkiye’de Kuaterner Jeomorfolojisi**” kitabında, birinci bölümde Kuaterner’in genel özellikleri, ikinci bölümde ise Türkiye Kuaternerinin gösterdiği başlıca jeomorfolojik özellikler anlatılmıştır. Türkiye Kuaterner’inde flüviyal jeomorfoloji, kıyı ve karst jeomorfolojisi, volkanik ve tektonik faaliyetler ile aşınım yüzeyleri ve bunların deformasyonları ikinci bölümün ve aynı zamanda bu kitabın temel konularını oluşturmaktadır. Hemen tamamı, Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS’un arazi çalışmalarına dayandırılan örnekler ile oluşturulan bu kapsam, aslında Türkiye Kuaterner Jeomorfolojisinin genel esaslarını toplu olarak yansıtmaktadır. Bu yönü ile benzer bir başka yayının olmaması, kitabın Türkiye Coğrafya ve Yerbilimleri camiasındaki önemini daha açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

“**Jeolojik Temel Bilgiler (Coğrafya Açısından)**” isimli kitabı Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS’un son kitabıdır. 1996 yılında yayınlanmıştır. Bu kitap, coğrafyacıların özellikle jeomorfoloji çalışmalarında ihtiyaç duydukları jeoloji bilgilerini edinmelerini sağlamak üzere hazırlanmıştır. Birinci bölümde jeolojinin temel ilkeleri başlığı altında mineraloji, petrografi, paleontoloji, stratigrafi ve tektonik konularına değinmiştir. Yerkürenin jeolojik evrimi, Dünya’daki eski masifler, Alpin formasyonları ve Post Alpin örtü formasyonları ayrı ayrı ele alınmıştır. Kitabın bu şekildeki kapsamı aslında alışık olmadık bir bakış açısına sahiptir ve yerkürenin jeolojik özellikleri, amacı doğrultusunda ancak bu kadar anlaşılır bir bütünlük içinde verilebilir. Hocamın Jeolojik Temel Bilgiler kitabı, bu hali ile hem kapsam ve hem de yöntem olarak gerçekten coğrafya ve yerbilimleri camiası içinde kendine çok özel bir yer bulmuştur.

Ardos İndisi (Detritik Kayaçların Sertleşme İndisi) Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS’un coğrafya ve yerbilimleri camiasına bıraktığı önemli katkılardan biri olarak kabul edilmektedir. Kırıntılı kayaçların diyajenez özelliklerine dayalı bir indis oluşturan hocamız, bu konuda 5 temel sertlik sınıfı oluşturmuştur. Az sağlamdan, kırılmaz seviyesine kadar değişen farklı sertlik derecesi ile oluşturulan indisin jeomorfolojik birimler ile ilişkilendirmesine de bu çalışmada yer verilmiştir.

Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS, Uygulamalı coğrafya, özellikle de uygulamalı jeomorfoloji konularına mümkün olduğunca, gerek derslerinde ve gerekse araştırmalarında yer vermeye özel gayret etmiştir. Jeomorfoloji çalışmalarının insan yararına kullanılabilir hali ile gerçekleştirilmediği sürece eksik çalışmalar olarak kaldığını birçok kez anlatmıştır. Bu yaklaşım ile zaman zaman bazı projelerini basın yoluyla paylaşmıştır. Bu projeler basında yer bulduğunda önemli derecede ilgi görmüştür. Bunlardan bir tanesi 29 Aralık 1977 tarihli, Hürriyet gazetesinde yayınlanan bir projedir (Haber küpürü 1). Bu projede; Van Gölünden Muş Ovasına 25 km lik bir tünel kazıp, göl ile ova arasındaki 346 m lik seviye farkından yararlanarak, Van gölünden Muş Ovasına akıtılacak su ile büyük ölçüde elektrik üretilbileceğini ileri sürmüştür.

Doçent Ardos'a göre Van Gölü'nden Muş Ovası'na akıtılacak su ile elektrik üretmek mümkün.

Van gölü hidroelektrik santrali

Van gölünden Muş ovasına açılacak 25 kilometrelik bir su tüneli ile elektrik enerjisi üretilebileceği mümkün olacağı bildirildi. Türkiye'nin en büyük gölü olan Van gölünden Muş ovasındaki Sütlüdere arasında 200 metrelik seviye farkı olduğu ve bundan elektrik enerjisi için yararlanılabileceği ifade edildi.

Doç. Dr. Mehmet Ardos.

İstanbul Üniversitesi öğretim üyesi Doçent Ardos ilginç bir proje hazırladı

"Van gölünden elektrik üretilebilir"

ÜLKEMİZİN içinde bulunduğu enerji bunalımını sürerken, İstanbul Üniversitesi Strüktür ve Yeraltı Kaynakları Coğrafyası Kürsüsü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mehmet Ardos, Van Gölü'nden elektrik üretmeyi hedef alan bir proje hazırladı. Bu konuda Fransa'da lütüas yapan, akarsu ve göllere enerji elde etme konusunda inceleyen Doç. Mehmet Ardos, Van Gölü'nden Muş Ovası'na 25 kilometrelik bir tünel kazıp, göl ile ova arasındaki seviye farkından yararlanarak Van Gölü'nden Muş Ovası'na akıtılacak su ile büyük ölçüde elektrik üretilbileceğini açıkladı. Van Gölü'nün,

Keban Barajı'nın beş misli büyüklükte olduğunu belirten ve gölün tabiri bir rezerv olduğunu belirtti. Bu projenin uygulanmasının baraj yapmaktan daha ekonomik olduğunu belirtti.

İstanbul Üniversitesi Strüktür ve Yeraltı Kaynakları Coğrafyası Kürsüsü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mehmet Ardos, Van Gölü'nden Muş Ovası'na akıtılacak su ile elde edilmesini projelendiği elektrik konusunda şu açıklamayı yaptı:

"Mevcut güllerimizden yararlanmak zorundayız. Bunların en büyüğü, suyundeki fazla miktarda

suda ve iletken tuzlar dolayısıyla ancak alışıma yarayan ve Türkiye'nin en büyük gölü olan Van Gölü'dür. 3700 kilometrekareye yakın bir yüzölçümü, 16 bin metre karelik bir beslenme havzasına sahip olan gölden bir eğer doğal bir rezerv olarak yararlanılabilsen, önemli ölçüde enerji üretilebilir. Bunun için gölün batısından yarı Tatvan dolaylarından batıya doğru 25 kilometre kadar uzunluğunda su tünelinin açılması gereklidir. Gölün seviyesi denizden 1646 metredir. 25 kilometre batıdaki Muş Ovası'nın Sütlüdere mevkiindeki yükseklik ise 1300 metredir. Bu kısım Firat'ın kolu

olan Karasu akarsuyunun küçük bir kolunun doğduğu yerdir. Buradan çıkan dere batıya, yani Muş Ovası'na doğru akmaktadır. Bu kısım ile Van Gölü'nün arasında ortalama 350 metre kadar bir seviye farkı vardır. Yapılacak tünelle birlikte belirli bir eğilim verildiği takdirde 125 metre bir kot düşüklüğe olacaktır. (25 arası 10) bu 135 metreyi bulur. Göl ile su tünelinin arasındaki farkı Sütlüdere arasındaki fark (eğilim farkı çıktıktan sonra) kabaca 200 metreyi bulmaktadır. Van Gölü'nün sularından Sütlüdere mevkiinde 200 metrelik bir düşüş sağlanabilir. Bu ise, büyük bir enerji üretimi için yeterlidir. Keban'dan elde edilen enerjiden daha fazla olacaktır. Keban Barajı gölünün yüzölçümü 687 kilometrekare, Van Gölü'nün ise 3700 kilometrekaredir. Fark beş mislidir.

Göldeki seviye değişikliği mevzuatına göre değerlendirilerek önemli ölçüde değerlendirilebilir. Ancak, bunların çözülmesi ve diğer sızma dolayısıyla kısa bir mesafe içinde zararlı hale geleceği konusunda da uzmanlar uyarıyor. Bu konuda yaptığımız incelemede uzmanlar sızma suyunun akarsu ile diğer çökeltileri ve diğer sızma zarar vermeyeceğini ifade ettiler..."

Haber küpürü 1: 29 Aralık 1977 tarihli, Hürriyet gazetesi haberi.

Bir diğer uygulamalı jeomorfoloji içerikli proje ise 02 Mayıs 1982 tarihli Günaydın Gazetesinde yayınlanmıştır (Haber kütürü 2). Ahırkapıdan başlayarak Ambarlıya kadar olan sahil şeridinin doldurulmasıyla yer yer 350 m genişliğinde 23 km uzunluğunda yeni bir sahil arazisi kazanılacağını belirtmiş ve bu projenin gerçekleştirilmesi ve kazanılacak alanın kullanılması ile ilgili görüş bildirmiştir. Her türlü dinlenme ve sosyal tesisler, parklar, plajların yapılabileceği yine bu proje kapsamında önerilmiştir. 1982 yılının Mayıs ayında, basında Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS tarafından duyurularak Ahırkapı-Ambarlı arası sahil kesiminin kıyı kullanımında rahatlık sağlanması konusuna çözüm önerisi üretilmiştir. Yıllar sonra, Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS'un önerdiği bu proje İstanbul Büyük Şehir Belediyesi tarafından benimsenerek hayata geçirilmiştir.

23 kilometrelik bir şerit

Ahırkapı-Ambarlı arasındaki kıyı şeridinin doldurulmasıyla, yukarıda görüldüğü gibi 23 kilometre uzunluğunda yeni bir arazinin kazanılacağı belirtildi. Yanda ise İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Öğretim Üyesi Doç.Dr.Mehmet Ardos

Ahırkapı-Ambarlı arasındaki sahilin doldurulması önerildi!

Ahırkapı'dan başlayarak Ambarlı'ya kadar olan sahil şeridinin doldurulmasıyla yer yer 350 metre genişliğinde 23 kilometre uzunluğunda yeni bir sahil arazisi kazanılacağı belirtildi. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Öğretim Üyelerinden Doç.Dr.Mehmet Ardos tarafından yapılan bir araştırmada, Ahırkapı-Ambarlı arasındaki kıyı şeridinin 5 metre derinliğe kadar olan bölümlerinin çok düşük bir maliyetle doldurulabileceği ve kazanılan bu araziye her türlü dinlenme tesisleri, parklar, plajlar ve eğlence sitelerinin kurulabileceği kaydedildi. Doçent Ardos, denizi doldurmak için gerekli taşların, Ambarlı ve (Devamı: 4 Sayfada)

Haber kütürü 2: 02 Mayıs 1982 tarihli, Günaydın Gazetesi haberi.

Emeklilik Sonrası

15 Eylül 1993 tarihinde geçirmiş olduğu beyin kanaması, Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS'un bilimsel çalışmalarının da son bulmasına neden olmuştur. Bu olaydan sonra uzun bir tedavi ve nekâhet dönemi geçiren ARDOS, raporlu olduğu dönemde birkaç kez emekli olmak istemiş ancak bu isteği, dekanlık ve coğrafya camiasındaki meslektaşlarının gayretleri ile her defasında erteletirilmiştir. Geçen kısa süre içinde, Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS kendince ürettiği " faydalı olamam" düşüncesi baskın çıkmış ve tüm çabalara rağmen;

"Yaklaşık 1 sene önce geçirdiğim beyin kanaması dolayısıyla halen eski sıhhatime kavuşmuş değilim. Tedavim, daha uzun müddet devam edecektir. Bu durumda, mesaimde aksamalar olacağı tabiidir. Bundan dolayı, 34 yıl hizmetin de yorgunluğundan, emekli olmak istiyorum".

diyerek, 16 Ağustos 1994 tarihinde dilekçesini verip, emekliliğini istemiştir. Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS'un emekli olma konusundaki ısrarı karşısında dilekçesi kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS, akademik yaşamını kendi ifadeleri ile şu şekilde mısralara dökmüştür:

*Paris havzasına geldim, yorulдум,
Feke-Saimbeyli'de biraz duruldum,
Denizli'ye gelince, hep adres sordum,
Şu dağlar ne heybetli, neden aşınmaz...*

*Balıkesir, Uşak dedim, başladım,
Nice dağlar aştım, nice dolaştım,
Bazen durakladım, bazen taşladım,
Şu dağlar ne heybetli, neden aşınmaz...*

*Baktım ki olmayacak tümünden dolaşsam,
Yurdumun her yerini, dedim hep aşsam,
Böylece emelime çabuk kavuşsam,
Şu dağlar ne heybetli, neden aşınmaz...*

*Dedim ey YALÇINLAR, bunlar taşınmaz,
Kısa zamanda çabuk dolaşılmaz,
Biraz da dinlensen, çok zaman almaz,
Şu dağlar ne heybetli, neden aşınmaz...*

M.Y. Ardos

Prof. Dr. Mehmet ARDOS, bilimsel çalışmalarını aksettirmesi bakımından yukarıdaki dört kıtalık şiiri çok anlamlıdır. Bu şiirin ilk dörtlüğünde; Fransa'da yaptığı zorlu doktora çalışmasını, sonrasında Feke- Saimbeyli ve Denizli yörelerinde yaptığı araştırmaları vurgulamaktadır. İkinci dörtlükte Balıkesir ve Uşak yörelerindeki aralıklı olarak devam eden yorucu araştırmalarını anlatmaktadır. Üçüncü dörtlük, insan ömrünün, yurdumuzun zengin çeşitliliğe sahip coğrafi özelliklerinin çalışılarak bitirilemeyecek kadar kısa olduğunu tanımlamaktadır. Prof. Dr. Mehmet ARDOS'un bu şiirindeki son dörtlük ise Prof. Dr. İsmail YALÇINLAR'a atfedilmiştir. Bu dörtlükte kullandığı ifadeden, YALÇINLAR hocanın başlangıçtan sonuna kadar kendisine verdiği destek, teşvik ve bilimsel araştırma heyecanı çok açık olarak anlaşılmaktadır. Aynı zamanda, bu dörtlük ile Prof. Dr. İsmail YALÇINLAR'ın bitmek, tükenmek bilmeyen, dinlenmeyi bile unutacak kadar kuvvetli çalışma-araştırma azmi de ön plana çıkarılmaktadır. Gerçekten de Prof. Dr. Mehmet ARDOS, akademik yaşamı boyunca Prof. Dr. İsmail YALÇINLAR'a daima büyük saygı duymuştur. Arazi çalışmalarının çok büyük bölümünü birlikte gerçekleştirmişlerdir.

Hocamızın, beyin kanaması ile başlayan rahatsızlıkları, emekliliği süresince onu daima meşgul etmiştir. Alzheimer ve Parkinson şikayetlerini birlikte yaşaması, onun sağlık problemlerinin daha da ciddi boyutlara taşımıştır. Uzun süredir devam etmekte olan böbrek yetmezliği de tedavisini daima olumsuz yönde etkilemiştir.

Bu fiziksel sağlık problemlerinin yanında, aslında, onun emekliliği ile başlayan üniversiteden, meslektaşlarından, arkadaşlarından, çok sevdiği öğrencilerinden, dahası coğrafyadan, araştırma yapmak-üretmekten ve coğrafi çevrenin fiziki ve sosyal çevresinden uzaklaşması sevgili hocamızı en derinden yaralayan hususlar olmuştur. Emekli olmanın, kendisini bu kadar etkileyeceğini tahmin etmediğini daha sonra, sık sık ifade etmiş ve davranışları ile göstermiştir.

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü emekli öğretim üyelerinden, sevgili hocamız, Prof. Dr. Mehmet ARDOS, 16 Mayıs 2007 günü, böbrek yetmezliği ve nefes darlığı dolayısıyla vefat etmiştir. Cenazesi Silivrikapı Mezarlığına defnedilmiştir.

Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS'un aramızdan ayrılması uzun yıllar birlikte olduğu meslektaşları arasında büyük üzüntü yaratmıştır. Mesai arkadaşları hocalarımız ile yaptığımız görüşmelerde, Prof. Dr. Korkut Ata SUNGUR; Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS ile sınıf arkadaşı olması sebebi ile 1957 yılında tanıştıklarını belirtmiştir. Hem öğrenciliğinde ve hem de akademik hayatında birçok bilimsel faaliyette birlikte olduklarını belirten Prof. Dr. Korkut Ata Sungur, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünden mezun olmalarından, Doçentlik sınavları ve sonrasına kadar tüm akademik yaşamlarında, zaman zaman kesintiler olmasına rağmen, hep birlikte olduklarını, bu kadar uzun bir meslektaşlık ve mesai arkadaşlığına rağmen hiçbir zaman en küçük bir anlaşmazlık yaşamadıklarını, hafızasında sadece güzel anıların olduğunu, özellikle ifade etmiştir. Bu durumun, Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS'un karakteri ile doğrudan ilgili olduğunu, dost canlısı, onun daima olaylara karşı olumlu, yapıcı, mütevazı tavır içinde, olaylara daima hoşgörü ile yaklaşımından kaynaklandığını anlatmıştır. Prof. Dr. Selami GÖZENÇ ise Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS ile tanışmalarından itibaren, akademik yaşamı boyunca devam eden ilişkilerinin meslektaşlığının ötesinde, bir arkadaşlık ve dostluk ilişkisinin daima ön planda yaşandığını anlatmıştır. Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS'un bilimsel birikiminin ve üretkenliğinin tüm akademik çevrelerce takdir edildiğini, insani yönünün ise örnek alınacak nitelikleri ile kendine münhasır bir özellik gösterdiğini belirtmiştir. Anlaşamadıkları tek konunun ise; "sağlığına hiç dikkat etmezdi, müteaddit defalar yaptığım; sen bu camiaya lazımsın, öğrencilerine, Türk Coğrafya camiasına daha fazla yapabileceklerin için kendine bakman, güçlü ve sağlıklı olman gerek" şeklindeki sitemlerimi hep kalender cevaplar vererek geçiştirmiş olmasıydı" demiştir. Prof. Dr. Selami GÖZENÇ sözlerini; "meslektaşımı, arkadaşımı, dostumdu. Onun ile ilgili hatırladıklarım; hafızamdan çıkmayan gülen yüzü, candan ve dostane tavırları ve bilimsel katkılarıdır" ifadesi ile tamamlamıştır. Hocamızın bir başka yakın meslektaşı ise Prof. Dr. İbrahim ATALAY'dır. Prof. Dr. İbrahim ATALAY; Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS'u 1968 yılında lisans öğrenimi sırasında tanıdığını belirterek, onun hem bir yardımsever arkadaş, dost, sırdaş hem de yeri doldurulmayacak bir bilim adamı olduğunu söylemiştir. Sözlerine; "Doktora tezime yapmış olduğu yardımları hayatım boyunca unutamam, Saygıdeğer eşi Semra hanımefendinin misafirperverliği Ardos ailesine ayrı bir ulviyet kazandırıyordu" diyerek devam etmiştir. "Acısını her zaman yüreğimde hissettiğim sevgili hocam Ardos'a Allahtan rahmet diliyorum" şeklindeki ifadesi ile üzüntüsünü anlatmıştır.

Kendileri ile görüştüğüm hocalarımın hepsi Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS'un farklı yönlerine vurgular yaparak üzüntülerini dile getirmişlerdir. Bu hocalarımızdan biri de Prof. Dr. M. Yıldız HOŞGÖREN'dir. Yıldız hocamın ifadelerini aynen aktarıyorum.

“Mehmet ARDOS Hoca'nın zaten bilinen bilimsel yönünün dışında bir şeyler söylemek istiyorum ben. Mehmet Ağabey hoşsohbet, güldürmesini bilen ve seven bir büyüğümdü. Nereden bulur, kimden öğrenir bilinmez her gün yeni fıkralar ile gelirdi Bölüm'e. Bunları kendisine has mimiklerle, yaşayarak anlatırdı, bir fikra ustasıydı adeta. Espiritüeldi. Oturduğu sandalye ayırırdı odamda. Orada oturan başkasını gördüğünde :”-Eyvah yeni müşteri var galiba” der güldürürdü. Allah rahmet eylesin. Unutmadık, unutmayacağız diyerek duygularını ifade etmiştir. 1416 sayılı kanun ile Milli Eğitim Bakanlığı tarafından, Doktora eğitimi için yurt dışına gönderilmiş olmalarının ortak önemli konuları olduğunu vurgulayan Prof. Dr. Barış MATER de aynı anabilim dalında uzun yıllar görev yaptıklarını ifade edip, Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS hocanın emekliliği ile birlikte anabilim dalı başkanlığı için kendisini önermesinin, bunu düşünmesinin kendisi için çok özel ve anlamlı olduğunu belirtmiştir. Çok kuvvetli bir jeoloji bilgisine sahip, bu bilgisini coğrafi bakış açısı ve jeomorfoloji perspektifi içinde kalarak kullanan, eserleri çalışmalarımızda hepimiz için başvuru kaynağı olmuş, bizler için özel bir insandı.” diyerek sözlerini tamamlamıştır.

Son söz

Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS, yaşamı boyunca çalışmaktan ve üretmekten hiçbir zaman yorulmamış, enerjisini daima korumuş ve güler yüzünü hiçbir zaman eksik etmemiştir. Olaylara olumlu yaklaşımı, neşesi ve hayata bağlı, kendisi ile barışık yapısı nedeni ile çevresine daima pozitif enerji, mutluluk yaymıştır. Kimse, onun çevresinde mutsuz insan görememiştir. Çok kızdığında dahi karşısındakini rencide etmeyecek davranış göstermeyi büyük bir ustalıklarla yapmıştır. Bu davranışı onun doğal halidir. En zor durumlarda dahi şikayet etmekten kaçınıp, mutluluk duyulacak bir şeyler bulup, espirili bir yaklaşımla durumu idare etmesini bilmiştir.

Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS'un öğrencisi olmak aslında bir ayrıcalıktı. Öğrencileri onun derslerinin bitmesini istemezdi. Akıcı ve temiz Türkçesi, sade ve anlaşılır sunumu ve öğrenciyi derse odaklama yeteneği sayesinde ders süresinin nasıl geçtiğini anlamak mümkün olmazdı. Arazi çalışmalarına çok önem verirdi ve her fırsatta öğrencileri ile birlikte araziye çıkar ve ders yapardı (Foto 4..10). Coğrafya öğretim ve eğitiminin arazi çalışması olmadan yapılmasının yarım bir iş olacağını söylerdi. Prof. Dr. Mehmet Y. ARDOS'un “*Coğrafya arazide öğrenilir*” sözü halen kulaklarımdadır ve bana da, temel aldığım çok önemli bir düstur olmuştur.

Sevgili hocam;

Bilimsel mantığın,

Üretkenliğin ve yaratıcılığın,

İnsanları yapamadıkları ile eleştiren değil, yaptıkları ile değerlendiren yaklaşımın,

Çevrendekileri kırmayan, optimist karakterin,

Kendin ile barışık, sevgi dolu ve duygusal hayat görüşün bizler için örnek kişilik olarak kalacaktır.

Daima kalbimizde olacaksınız.

Prof. Dr. MEHMET ARDOS'un Kitapları

1. **“Orta Toroslar ve Akdeniz sektörünün jeomorfolojik problemleri”**, Ege Üniversitesi, Fen Fakültesi İlmî Raporlar Serisi, No: 63, Jeoloji No: 5, İzmir, 1969.
2. **“Açıklamalı Fransızca-Türkçe Jeomorfoloji Sözlüğü”**, İstanbul Üniversitesi Yayın No:2239, Coğrafya Enstitüsü Yayın No: 89, İstanbul, 1976.
3. **“Afyonkarahisar Bölgesinin Jeomorfolojisi”**, İstanbul Üniversitesi Yayınlar No:2418, Coğrafya Enstitüsü Yayınları No: 97, İstanbul, 1978.
4. **“Problèmes Géomorphologiques du Taurus Central et de sa Bordure Méditerranéenne (Turquie)”**, İstanbul Üniversitesi Yayın No:2541, Coğrafya Enstitüsü Yayın No: 107, İstanbul, 1979.
5. **“Türkiye Jeomorfolojisinde Neotektonik”**, İstanbul Üniversitesi Yayın No:2621, Coğrafya Enstitüsü Yayın No: 113, İstanbul, 1979.
6. **“Türkiye Ovalarının Jeomorfolojisi Cilt: I”**, Üniversitesi Yayınları, No:3263, Edebiyat Fakültesi Yayınları, No: 3199, İstanbul, 1984.
7. **“Türkiye Ovalarının Jeomorfolojisi Cilt: II”**, Üniversitesi Yayınları, No:3321, Edebiyat Fakültesi Yayınları, No: 3215, İstanbul, 1985.

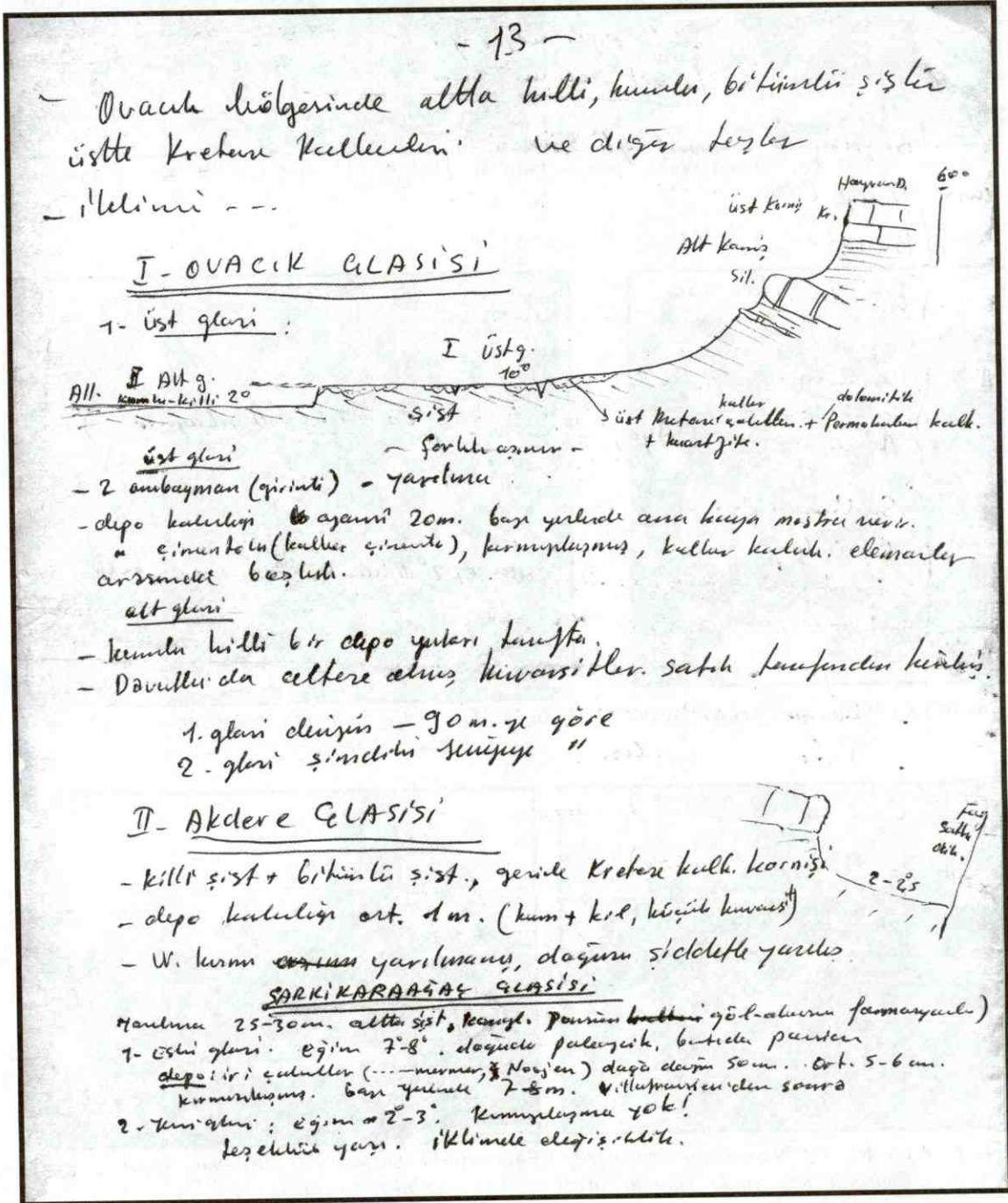
8. “**Volkan Coğrafyası**”, İstanbul Üniversitesi Yayınları, No:3478, Edebiyat Fakültesi Yayınları, No: 3235, İstanbul, 1987.
9. “**Açıklamalı Fransızca-Türkçe Jeomorfoloji Sözlüğü**”, 2. Baskı, İstanbul Üniversitesi Yayın No:2239, Coğrafya Enstitüsü Yayın No: 89, İstanbul, 1988.
10. “**Türkiye’de Kuaterner Jeomorfolojisi**”, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, No: 3737, İstanbul, 1992.
11. “**Jeomorfoloji Sözlüğü (Kısmen Yerbilimleri)**”, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları No: 3397, İstanbul, (N. Pekcan ile), 1994.
12. “**Türkiye Ovalarının Jeomorfolojisi Cilt: I**”, 2. Baskı, Üniversitesi Yayınları, No:3263, Edebiyat Fakültesi Yayınları, No: 3199, İstanbul, 1995.
13. “**Türkiye Ovalarının Jeomorfolojisi Cilt: II**”, 2. Baskı, Üniversitesi Yayınları, No:3321, Edebiyat Fakültesi Yayınları, No: 3215, İstanbul, 1995.
14. “**Jeolojik Temel Bilgiler (Coğrafya Açısından)**, İstanbul Üniversitesi Yayın No:3943, Edebiyat Fakültesi Yayın No:3403, İstanbul, 1996.

Prof. Dr. MEHMET ARDOS’un Makaleleri

1. **ARDOS, M.**, 1965-1968, “Les glacis d’Ovacık”, **Review**, No:11, s:69-78, İstanbul.
2. **ARDOS, M.**, 1967-1968, Orta Toroslar ve onun Akdeniz’e mücavir kısımlarının jeomorfolojik problemleri (Evolution du relief dans la partie centrale du Taurus)”, **Türk Coğrafya Dergisi**, Yıl XX-XXI, Sayı:24-25, s:48-63, Ankara.
3. **ARDOS, M.**, 1968, “Bornova Birikinti Konisi”, **Ege Üniversitesi, Fen Fakültesi İlmî Raporlar Serisi**, No: 61, İzmir.
4. **ARDOS, M.**, 1969, “Problèmes géomorphologiques du versants Sud du Taurus central (Turquie méridionale)”, **Rev. Méditerranée** No:3, s:233-256, France.
5. **ARDOS, M.**, 1971, “Aşınım satırları ve Peneplenlerle münasebetleri”, **Jeomorfoloji Dergisi**, Yıl: 4, Sayı: 4, s: 35-45, Ankara.
6. **ARDOS, M.**, 1972, “Morfolojik Metodlarla fayların yaşlarının tesbiti”, **Jeomorfoloji Dergisi**, Yıl: 3, Sayı: 3, s: 44-53, Ankara.
7. **ARDOS, M.**, 1972-1973, “Observations sur la structure et la géomorphologie de la montagne de Hacıbaba à l’Quest de Karaman”, **Review**, No:14, s:119-130, İstanbul.
8. **ARDOS, M.**, 1973-a, “Genç tektonik hareketlerin Türkiye’nin jeomorfolojisi üzerine olan etkileri (Influences des mouvements tectoniques récents sur la géomorphologie de la Turquie)”, **Türkiye Jeomorfoloji Derneği Yıllık Bülten**, Sayı:1, s:70, Ankara.
9. **ARDOS, M.**, 1973-b, “Genç Tektonik hareketlerin Türkiye’nin jeomorfolojisi üzerine olan etkileri”, **Cumhuriyetin 50. yılına armağan**, Edebiyat Fakültesi Matbaası, s:181-186, İstanbul.

10. **ARDOS, M.**, 1973-c, "Karaman batısındaki Hacı Baba Dağı'nın strüktür ve jeomorfolojisi üzerine gözlemler (Orta Anadolu)", **Coğrafya Enstitüsü Dergisi**, Cilt:10, Sayı: 18-19, s:201-218, İstanbul.
11. **ARDOS, M.**, 1973-d, "Afyonkarahisar bölgesinin kuzeyindeki genç epirojenik hareketlerin jeomorfolojik yolla tespiti (Geomorphology as a tool in the age determination of young epirogenic movements affecting part of Afyonkarahisar)", **Jeomorfoloji Dergisi**, Sayı:5, Ankara.
12. **ARDOS, M.**, 1974-1976-a, "La géomorphologie et la glaciation Pléistocène de la montagne de Barla (Isparta-Turquie)", **Review**, No:15, s:109-126, İstanbul.
13. **ARDOS, M.**, 1974-1976-b, "Géomorphologie du bassin de Şarkikaraağaç-Gelendost", **Review**, No:15, s:139-144, İstanbul.
14. **ARDOS, M.**, 1974-1977, "Barla Dağı civarının jeomorfolojisi ve Barla dağı'nın Pleistosen glasyasyonu", **İ. Ü. Coğrafya Enstitüsü Dergisi**, Sayı: 20, s:151-168, İstanbul.
15. **ARDOS, M.**, 1977, "Eğirdir Gölü güneyinin jeomorfolojisi ve Davras Dağında Pleistosen buzullaşması", **İ.Ü. Coğrafya Enstitüsü Dergisi**, Sayı: 22, s:99-118, İstanbul.
16. **ARDOS, M.**, 1977-1978, "l'évolution géomorphologique de la région d'Afyonkarahisar (phrygie du Sud-Est, Turquie)", **Review**, Intern. Edition, No:16, İstanbul.
17. **ARDOS, M.**, 1980, "8 Şubat 1974, Karabük Heyelanı", **İ. Ü. Coğrafya Enstitüsü Dergisi**, Sayı: 23, İstanbul.
18. **ARDOS, M.**, 1985-a, "Jeomorfoloji açısından Türkiye Ovalarının oluşumları ve gelişimleri", Karaman çevresi ve güney kesimlerinde Karstlaşma ve karstik şekiller", **İ. Ü. Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü, Coğrafya Dergisi**, Sayı: 1, s: 111-126, İstanbul.
19. **ARDOS, M.**, 1985-b, "Türkiye'nin genel jeolojik-Tektonik ve Orografik durumu", İstanbul Mermereciler Dergisi, Sayı: 4, İstanbul.
20. **ARDOS, M.**, 1986-1987, "Hotamış Bataklığı (Konya) ve yararlanma imkanları", **İ. Ü. Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü, Coğrafya Dergisi**, Sayı: 2, s: 117-120, İstanbul.
21. **ARDOS, M.**, 1988-1992, "Karaman çevresi ve güney kesimlerinde Karstlaşma ve karstik şekiller", **İ. Ü. Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü, Coğrafya Dergisi**, Sayı: 3, s: 1-10, İstanbul.
22. **ARDOS, M.**, 1992, "Elmas (Oluşumda yepyeni bir görüş)", İstanbul Mermereciler Dergisi, Sayı: 24, İstanbul.
23. **ARDOS, M.**, 1992, "Mineraloji nedir ?", İstanbul Mermereciler Dergisi, Sayı: 28, İstanbul.
24. **ARDOS, M.**, 1993-1996, "Türkiye'de akarsu şebekesinin Kuaterner'deki Oluşumu ve Gelişimi", **İ. Ü. Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü, Coğrafya Dergisi**, Sayı: 4, s: 1-6, İstanbul.

25. ARDOS, M., 1993-1996, "Ardos İndisi (Detritik Kayaçların Sertleşme İndisi)", İ. Ü. Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü, **Coğrafya Dergisi**, Sayı: 4, s: 17-21, İstanbul.
26. ARDOS, M., 1997, "Dinar Depremi (Türkiye'de görülen ilk çökme depremi), İ. Ü. Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü, **Coğrafya Dergisi**, Sayı: 5, s: 7-18, İstanbul.

Prof. Dr. Mehmet ARDOS'un Doçentlik deneme dersi için hazırladığı, kendi elyazısı ve çizimleri ile Ovacık ve Akdere Glasilerinin şekil ve açıklamaları.

Foto 4: Alaçatı kıyı bölgesi ekskürsiyonu (11 Nisan 1976).

Foto 5: Doç. Dr. Mehmet Y. ARDOS ve arkadaşları (1983).

Foto 6: 19.4.1976 Yeşilköy ekskürsiyonu.

Foto 7: Mayıs 1978 İstanbul ekskürsiyonunda eşi Semra Ardos ile beraber.

Foto 8: 06 Aralık 1979 tarihinde Arnavutköy-Emirgan çevresinde yapılan arazi çalışması.

Foto 9: 14 Ocak 1980 tarihinde Yeşilköy arazi tatbikatı sırasında.

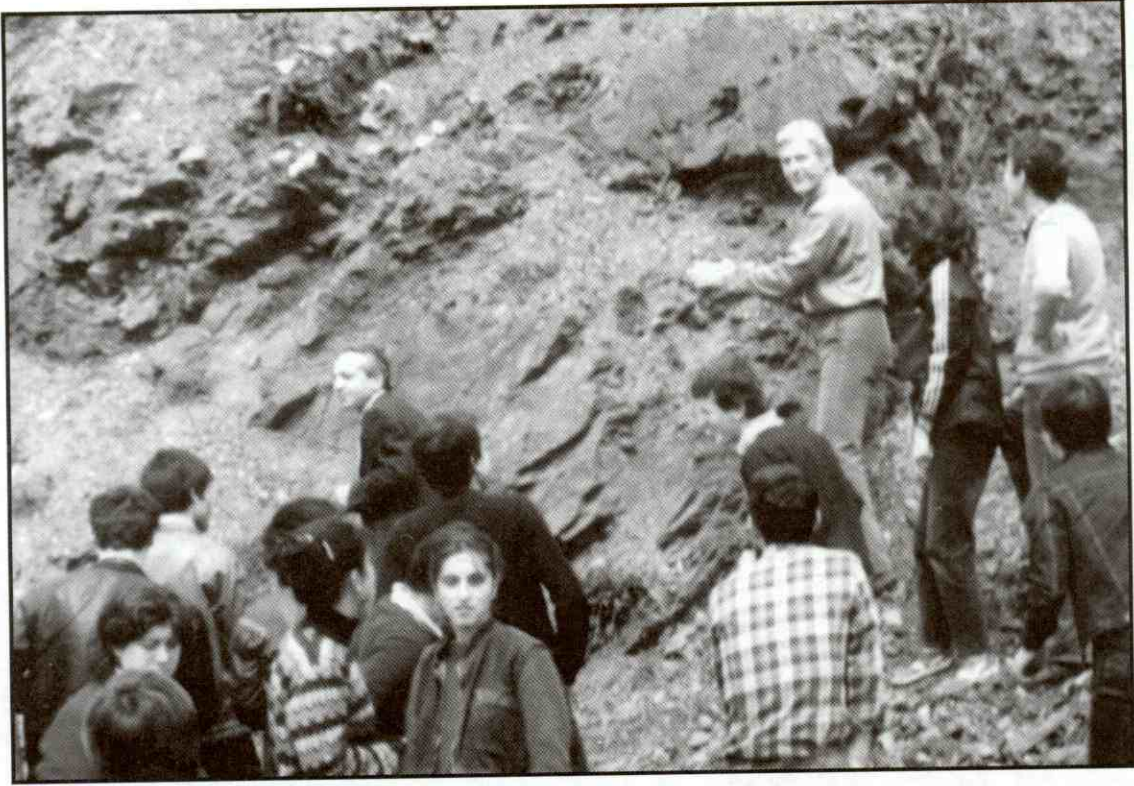

Foto 10: 22 Nisan 1984 günü Prof. Dr. Mehmet Y. Ardos'un Prof. Dr. M.Yıldız Hoşgören ile birlikte Istrancalara yaptıkları öğrenci ekskürsionu.

